

vratku na prestol; doživeli smo celo mobilizacijo Českoslovaške in Jugoslavije. Karl in Zita sta bila vjeta in prepeljana v samostan Tihany na Madžarskem in od tam v Funchal na otoku Madeira.

Vsi njegovi puči in komedije, vsa agitacija mu ni nič pomagala se spraviti zopet na prestol, osvobojeni narodi, kateri so bili pod njegovim carstvom zasužnjeni, so bili primorani prelivati kri na raznih bojiščih, od glada poginiti, samo da rešijo habsburško dinastijo, so izbrisali njegovo ime za vedno.

V jasnem spominu nam je še vsakemu, posebno tistim, kateri so služili v prejšnji avstrijski armadi med vojno na fronti ali pa v zaledju, kaj se je godilo in kaj počenjalo, s tistim, kateri ni hotel trobiti v njihov črn-zolti rog.

Spomin na Habsburžane, nam ostane za vedno bridek in tako je končal zadnji avstrijski car svoje življenje v prognanstvu.

Obča sodba pa je, da je bil kot človek dober.

Gospodarstvo.

Trošarine prosto kuhanje žganja.

(Nadaljevanje).

5. Odmera časa za kuhanje, če se kuha dvakrat.

Ako želi družina kuhati žganje v dveh časovno ločenih obrokih (torej ne iz dveh ali treh snovi posebej druga za drugo), se izračunava čas kuhe po številu hektolitrskih stopenj, ki jih sme skuhati v eni proizvodni dobi, in po dnevni proizvodnosti uporabljene žgalne priprave.

V eni proizvodni dobi sme družina skuhati: če ima 1 do 4 članov, 25 hektolitrskih stopenj; če ima 5 do 8 članov, 50 hektolitrskih stopenj; če ima 9 do 12 članov 75 hektolitrskih stopenj; če ima 13 ali več članov, 88 hektolitrskih stopenj alkohola.

Število hektolitrskih stopenj alkohola, izdelanih v 24 urah, dobimo, če pomnožimo dnevno proizvodnost žgalne priprave s pridobitkom alkohola, določenem za predelavano snov.

Dnevna proizvodnost vsake posamezne žgalne priprave je izračunana v „zapisniku o pregledu žgalne priprave“ (zapisniku o ugotovitvi), ki ga hrani posestnik te priprave. Pridobitek alkohola za posamezne snovi je naveden v 2 odstavku.

Če hočemo izračunati število hektolitrskih stopenj alkohola, ki so se izdelale v izvestnem številu dni, pomnožimo zmožek iz dnevne proizvodnosti in pridobitka alkohola s številom dni, ko se je kuhalo. Če se ni kuhalo cele dneve, temveč skozi dneve in ure, pomnožimo število hektolitrskih stopenj alkohola, izdelanih v 24 urah, s številom ur, ko se je kuhalo, in zmožek delimo s 24.

V lažje razumevanje naj služi tale primer:

Družina z 9 člani je prijavila, da želi kuhati žganje dvakrat. Prvič kuha žganje iz sliv na navadni žgalni pripravi, katere kotel drži 70 litrov (dnevna proizvodnost 3-7 hl) skozi 2 dni. Število izdelanih hektolitrskih stopenj alkohola se izračuna: 3-7 hl (dnevna proizvodnost) × 4 stopnje (pridobitek alkohola za slive) × 2 dni = 29-6 hektolitrskih stopenj. Družina ima pravico proizvesti v celi proizvodni dobi 75 hektolitrskih stopenj, zato ji ostane za drugo kuho še 45-4 hektolitrskih stopenj. Ako prijavi ta družina trošarine prosto kuho drugič iz hrušk, se izračuna čas kuhe tako-le: 3-7 hl (dnevna proizvodnost) × 2 stopnji (pridobitek alkohola) = 7-4 hektolitrskih stopenj v 24 urah ali 0-3083 stopnje v eni uri. Ker smo družina proizvesti še 45-4 hektolitrskih stopenj še določi čas za drugo kaho z (45-4 : 0,3083 =) 147 urami.

Če kuha družina obakrat snovi, za katere je določen enak pridobitek alkohola n. pr. enkrat vino in enkrat slive na isti žgalni pripravi, se more izračunati število žgalnih ur za celo proizvodno dobo naenkrat. Koli-

kor se niso porabile prvič, se smejo porabiti drugič.

Število žgalnih ur za celo proizvodno dobo se izračuna najhitreje, če se deli v nastopni tabeli navedeno sorazmerno število z dnevno proizvodnostjo dotične žgalne priprave, izraženo v hektolitrih.

Sledi tabela!

Število hektolitrskih stopenj	Sorazmerno število za pridobitek alkohola, določen s		
	4	2	1 1/4
stopnjami			
25	150	300	480
50	300	600	960
75	450	900	1440
88	528	1056	1680

Družini, ki sme izdelati 75 stopenj alkohola, se sme dovoliti za kuhanje žganja iz hrušk in vinskih tropin v 2 časovno ločenih razdobjih, če znaša dnevna proizvodnost žgalne priprave 2-3 hl (navaden kotel od 43 ali 44 l) tako-le:

900 (sorazmerno število za 75 hektolitrskih stopenj pri hruškah) : 2-3 (hl) = 9000 : 23 = 391-3 ali okroglo 391 ur (16 dni 5 ur).

Razlika med računom, če se kuha enkrat in računom, če se kuha dvakrat v eni proizvodni dobi, je včasih precejšnja. Tako bi smela prej omenjena družina po enkratnem kuhanju kuhati hruške 402 ure (pri 43 litrskem kotlu) najmanj pa 393 (pri 44 litrskem kotlu). Družina je torej, če kuha dvakrat za najmanj 2 uri na slabšem, kakor če bi kuhala samo enkrat. Če gre v tem primeru za 43 litrski kotel, se poveča diferenca na škodo družine na polnih 11 ur.

Nasprotno je družina znatno na boljšem, ako kuha dvakrat, če uporablja kotel s prostornino pod 40 litrov, in nekoliko na boljšem tudi, če uporablja kotel s prostornino nad 80 litrov.

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Dva važna demokratska večera. Dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer predava v Narodnem domu g. V. Spindler, dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer je občni zbor.

Za zgradbo Sokolskega doma v Ptujju je poslal g. dr. Franjo Šalamun za poravnavo neke kazenske zadeve 1000 K. Nadalje je prejel Sokol za Zletni fond po g. dr. Visenjaku kot miznino pri Osterbergerju 40 K in po g. Drag. Zupančiču kot miznino pri Simoniču 103 K, zakar izreka Sokol najtoplejšo zahvalo.

Sokolska akademija v Ptujju je zbrala mnogo občinstva v Društvenem domu. Pozorno je poslušala zanimivo predavanje staroste g. Sovrčeta. Nato so sledile redovne vaje naših Sokolic, potem redovne vaje Sokolov, zopet nastop Sokolic in konečno sokolska telovadba na bradlji. Vsem vajam je bilo videti, da so skrbno pripravljene. Prednost pa dajemo ženski skupini. Lahen korak, ritem hoj, disciplina v izvajanju, pozornost na vsako kretnjo je odlikovala izvajanje ženske skupine v večji meri nego pri moški skupini.

Občni zbor „Vinarije“ v Ptujju. Dne 2. t. m. dop. se je izvršila ustanovitev „Vinarije“ v Ptujju, ki ima namen kot delniška družba v prvi vrsti kupovati in prodajati vse vinske in sadne pridelke. Temeljna glavnica znaša 3 milijone kron. Izvoljeni upravni svet pa je dobil od občnega zbora pooblastilo, da po potrebi zviša glavnico na 5 milijonov kron. S tem je prišla izključno nemška „Weinbaugenossenschaft“ v slovensko last. Nemci imajo prilično 1/4 delnic, kar je pa naravnost malo, ako se pomisli, da so v prostovoljni prodaji izročili vse nepremičnine in premičnine prejšnjega podjetja nam. Več sledi.

Za ubožni sklad se je nabralo: Tomaž Lozinšek 400 K, Karolina Korže 40, Alojz Zorčič, Breg 80, Franjo Zorčič, Ptuj 10, Delniška pivovarna Ptuj 100, Gluhak Viktor

20, Hans Steudte 40, Anton Emeršič gost. 40, Jos. Ramšak, pek 40, J. Kovačec 100, Horvatič Štefan 20, Franc Nedog 100, Hans Stanitz 40, Franc Potočnik 40, Ivan Omulec 40, Hinko Sonnenschein 200, Juirj Pihler 60, Horvatiček Drago 40, Anton Kos ml. 40, Josip Pirich 100, Samuel Fridrich 40, Zselezen 80, Kossär 80, Josip Damisch 80, J. Tscheligi 200, Vinko Pernat 40, Pivovarna Götz 100, Anton Vaupotič 200, skupaj 2470 K.

Darila za slovenske visokošolce. Darovali so: po 1000 K gg. Franc Čuček in dr. Tone Gosak, po 800 K g. dr. Alojz Visenjak, po 600 K pisarna dr. Senčar in Šalamuna, Mahorič, gostilničar, po 500 K gg. dr. Fermevc, Petovica in Jurca, po 400 K Panonija, Oficirski zbor, dr. Anton Horvat, Bračič, gostilničar, poslanec Dobnik, notar Demšar iz Mokronoga in mojar Kolarič, po 200 K Alojz Brenčič, pater Benko Čirič, brata Vošnjak, Ignac Rajc, ravnateljica Kobalova, po 120 K zdravnik dr. Bela Stuhec, zaloga delniške pivovarne, Alojz Zorčič, po 100 K dr. Jurtela, dr. Pernat, Anton Brenčič, Viljem Blanke, dr. Pirkmajer, Havelka, Zavadilik, Jedlička, mestna hranilnica, Kravina, Macun Anton, mlinar Zadavec iz Središča, po 90 K Pavelka, po 80 K Milko Senčar in drug, Muršič, ravnatelj Vajda, ing. Celestyna, Zupančič, Fleré, tvrdka Snaj in Urbančič, prošt Jurkovič, župan Lozinšek, Dostal, Wagrandl, Prof. Kolarič, Martin Vrabl, po 60 K Prof. Alič, dr. Zelenik, oskrbnik Majcen, po 40 K dr. Kotnik, prof. Sovré, Turk, Klemenc, Mlaker, Vodnik, Ana Runovec, Potrč Ignac, Forčesin, Turin, Mlaker, gđc. Jurman, Kraigher, dr. Dolničar, Ciril Tušek, gospa dr. Zavernikova, Führer, Sorman Arnuš, Barle, dr. Kartin, glavna zaloga, Rudolf Maté, Pihler, dr. Košan, Berlič, nadučitelj Gorup, nadučitelj Žolnir, nadučitelj Klemenčič, gđc. Voršič, dr. Anton Stuhec, Podgoršek, Dancig, Ludvik Sagadin, Muhič, Jakob Lubec, dr. Zupin, nadučitelj Čulek, sodnik Hudnik, notar Bratkovič, dr. Tomaž Horvat, Vičič, po 20 K Šega, gospa Gorupova, ga. Jeršetova, gđc. Janežič, gđc. Kocmut, Perné, Kveder, Šegula, Cilenšek, Kossär, Anton Dreo, kavarnar Vučak, Jančič učitelj, Komac, po 10 K Stuhec in Ferleš, po 8 K Praprotnik, Baša, Majcen. Te zneske je nabrala gospa dr. Visenjakova. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Sv. Barbara v Halozah. Naša šola je dobila novo državno zastavo. Kupil jo je tukajšnji trgovec g. Preac, kateri je imel vedno odprto roko, kadar je šlo za kako dobrodelno stvar. Hvala mu! Zasluga in priznanje pa gre pri tej zadevi tudi g. šol. vodju M. Kosi ter gospodični Liziki Kokol. Naše „Podporno društvo“ se je zopet oživelo. G. baron Maks Kübeck je vložil v blagajno sam 1000 Din., za kar mu naj boče tukaj najiskrenejša javna zahvala. Šola je nabrala o priliki razdelitev šol. naznanil lepo svoto za Jugosl. matico, katera se je odposlala na pristojno mesto. Tako delujemo tiho in mirno, a intenzivno, splošnega našega gesla, ki se glasi:

Za veliki dan osvete

Zbiramo junaške čete!

Trgovci so v znak protesta prehudih davč-nih bremen ta pondeljek imeli trgovine zaprte. V Ljubljani se je vršil shod. Nesolidni elementi, ki so se nahajali med trgovci, so zadržali govoriti min. dr. Kukovec. Človeštvo se v težkih povojnih časih cepi po stanovih vedno bolj. Prisodimo pa inteligenci trgovcev, da bodo krizo preboleli ter našli pravo pot. Država mora imeti dohodke. Plačati jih morajo le pridobitni stanovi. Politično udejstvovanje obstoja v stvarnem udejstvovanju. Vlada pa mora upoštevati, da prehuda bremena davčne vire — uničijo. Za nevihto — solnce.

Onemogle grežnje NSS. Na ptujskem skodu NSS je poslanec Deržič zagrozil, da bodo oni, ko pridejo do moči, izvajali nasilja proti pripadnikom drugih strank. Ravno isti shod pa je dokazal, da se nam ni treba bati NSS nasilne korupcije: kdor je bil na shodu JDS prejšnjo nedeljo in potem na shodu NSS ter je primerjal udeležbo na obeh shodih, ta lahko mirno gleda v bodočnost JDS. Gotovo je, da JDS ne bo večno